

Medischina ni malsogna?

Il parlament sursilvan ei sefatschentaus cul concept da fusiuns da vischnauncas

DA GIUSEP VENZIN / ANR

■ **Bunamein duas uras ei il parlament dalla Regiun Surselva sefatschentaus il venderdis cul concept da fusiuns da vischnauncas. Unaminamein han els «priu enconuschientscha» dil rapport e dallas retschercas fatgas dalla Scola aulta per tecnica ed economia. Pils parlamentararis eisi fatg pil mument cun leger e prender enconuschientscha dil rapport.** Il president dalla suprastanza da Regiun Surselva *Sep Cathomas*: «La suprastanza s'engascha buc alla testa per las fusiuns, cussegli denton las vischnauncas sch'igl ei giavischau.» El ha denton puntuau ch'ei detti sin fundament dallas retschercas basegns d'agir. Il cusseglier nazional ha menziunau la munconza da commembers da suprastanza, la professiunalisaziun e la qualitat dils survetschs communalas. Il president dil parlament regiunal *Roman Cantieni* ha fatg attent da buc emblidar tier il tema fusiuns il pli impurtont: «Quei ei la glied che viva en nossas vischnauncas. Ei va buca per uffecis politics e buca per mandats ed oravontut buca per cuntentar igl agen ego.» El ha era puntuau ch'il concept da fusiun presentau e tractau hagi buca las fusiuns sco finamira. Ina dallas finamiras tier ina fusiun seigi ina buna informaziun dallas votantas e dils votants: «Per che votantas e votants bein informai decidien alla fin d'ina fusiun e buca las votantas e votants informai unilateral.» Siu plaid d'entrada ha Roman Cantieni titulau: Fusiun – medischina ni malsogna?

57 damondas

Il questiuari dalla Scola aulta per tecnica ed economia cul professor *Ursin Fetz* ha fatg 57 damondas als presidents communalas dalla Surselva. Cun excepziun da Fiem e Trin ein ils presidents separicipai alla retscherca – Trin pervia dalla malsogna dil president communal. Sco il parlamentari regiunal e menader dil project *Kevin Brunold* da Surcuolm ha saviu informar ein ils presidents communalas stai fetg aviarts en lur rispostas. Las rispostas da mintga singul president communal restan anonimas. Mo treis dallas 43 vischnauncas che han rispundiu il questiuari ein dil meini ch'ei drovi negina fusiun. Tier 14 vischnauncas ei il basegns da fusiunar grondas. En quei connex ha Kevin Brunold numnu il diember da collaboraziuns intercommunalas. En Surselva datti 94 collaboraziuns denter las vischnauncas e quellas pertuccan l'administraziun, la scola,

Il parlament ha tractau il venderdis vargau il concept da fusiuns da vischnauncas. La Regiun Surselva vul surschar al cantun la rolla da «turbo da fusiuns» e serestrenschier silla cussegliaziun sin giavisch. FOTO G. VENZIN

ils pumpiers, il provediment d'aua ni era il forestaesser.

Il student dall'economia ha menziunau ils arguments per las fusiuns ed ils arguments encunter. In dils arguments en favur d'ina fusiun ei la forza dalla vischnaunca enviars il cantun, in auter ei la purschida actuala munglusa da prestaziuns. Ils arguments encunter la fusiun ein era pesonts, la sperdita dall'identificaziun ei igl argument numnaus igl emprend, in auter argument ei la sperdita dil contact dil burghais cullas autoritads. Pliers presidents ein cuntents culla collaboraziun existenta.

Realitad e visiu

En pliras regiuns ei la discussiun d'ina fusiun gia s'avanzada. Quei ei a Glion cun project Glion plus il cass. Dallas vischnauncas entuorn Glion vul mo aunc Ruschein saver nuot d'ina fusiun. Mo era en Val Lumnezia ei la discussiun d'ina fusiun lantschada. Ina fusiun pusseivla ei la fusiun dallas quater vischnauncas Stussavgia, Tenna, Versomi e Valendau. «Mo ina fusiun da Versomi cun Valendau fa negin senn», ha igl emprend president dil parlament regiunal *Max Buchli* da Versomi detg.

«Mo ella Cadi vai pli ditg», ha Kevin Brunold detg ed argumentau quei cullas

vischnauncas grondas. Ella varianta dil cantun cun diesch vischnauncas presentada el concept dessi ella Cadi ina vischnaunca Sursassiala cun Medel, Mustér e Tujetsch ed ina vischnaunca Sutsassiala cun Schlans, Sumvitg e Trun. La vischnaunca da Breil fusiunass tenor la varianta dil cantun cun Andiastr e Vuorz. Il president communal *Donat Nay* da Trun havess pli bugen Breil en ina vischnaunca Sutsassiala, quei sin fundament dallas relaziuns historicas cullas vischnauncas dalla Cadi. Donat Nay: «Ei dat turbos dalla fusiun e frenaders, ei dat visiuns e la realitad.» El ha supplicau la Regiun Surselva d'agir discret. «La veglia da fusiunar sto vegnir dalla populaziun.» La voluntad da fusiunar ha il menader da project Kevin Brunold en emprema lingia observau el las suprastanzas communalas. En 26 da 42 vischnauncas ein ils commembers da suprastanza pli aviarts che la populaziun. Mo en treis vischnauncas giavischan ton la suprastanza sco era la populaziun negina fusiun.

Era Sievi Sgier d'Andiastr giavischau ina sensibilisaziun dalla populaziun ed era dapl temp. El sedamonda sch'igl Auto da Posta meini vinavon il cuors da Glion ad Andiastr sch'els affons da siu vitg mondien tier ina fusiun cullas duas vischnauncas

sut il Péz d'Artgas a Breil a scola. Il concept discutau il venderdis vargau ei ve-

gnius elaboraus sin incarica da Sievi Sgier e consutsignader.

Sport, biogas e rumien

La cussegliera *Adelin Pfister* e consutsignaders han inoltrau il zercladur in'incarica parlamentara e supplicau la suprastanza dalla Regiun Surselva da proponer ina soluziun per la promozion finanziaria dallas uniuns da sport dalla Surselva. Quei vul la suprastanza far senza mulestar las vischnauncas e duvrar ils daners recaltgai culla rimnada da pupi e cartun a Plaun Grond. (Buc il pupi rimnaus dallas scolas.) L'idea dalla suprastanza ei vegnida taxada dad ina vart sco creativa, dall'otra vart era prigulusa perquei ch'ella scaffescha garegiabladad. In auter crap da scarpetsch ei la repartiziun dils daners. Fertion che la maioritad ei dil meini da reparter ils daners tenor la clav da Giuventetgna e sport e garantir aschia la qualitat dalla purschida da sport ei *Simon Buchli* dil meini da sustener projects singulars.

Meins discussiun han las damondas da *Lucrezia Berther* da Glion e da *Roger Tuor* da Mustér caschunau. Lucrezia Berther giavischau novas soluziuns respectiv sistems per la rimnada da rumians, quei en vesta alla veglia dil marcau da Glion da migliurar la rimnada da rumians enteifer il marcau.

Roger Tuor vul promover la biomassa sco furnitura d'energia e giavischau dalla suprastanza d'intercurir il potenzial da biomassa en Surselva. Cun ulteriurs 15 consutsignaders ha el garantiu la maioritad gia tier la damonda.

Ina nova damonda urgenta fa il cusseglier *Rudolf Caduff* da Cumbel. El giavischau en Surselva in center da registraziun da pass biometrics ed ha incumbensau la suprastanza dalla Regiun Surselva d'intervegnir immediat tier la regenza grischuna.

■ CASTRISCH

Rahel Hohl tuorna al tgamun

(anr/gv) **Avon ch'eleger Rahel Hohl successura da Franco Giustiniani al tgamun dalla vischnaunca han ils 103 vischins presents stuiu abolir la limitaziun dil temps d'uffeci ed els han fatg quei il venderdis sera cun 93 encunter tschun vuschs.** La nova presidenta communalaveva numnadamein surdau la primavera vargada il presidi suenter haver adempliu quel dudisch onns gest pervia dalla limitaziun dil temps. Schi ditg ha siu successur *Franco Giustiniani* buca surviu al tgamun dalla vischnaunca. Suenter biebin treis meins en uffeci ha el fiars la faultsch en canvau suenter dispetas en suprastanza. La nova ed anteriura presidenta communalaveva retschiert il venderdis sera 89 vuschs, siu cuntercandidat *Erwin Königsdorfer* mo nov. Era il sez vacant en suprastanza occupescha in vischin che ha gia experientscha en quei uffeci. *Georg Cabalzar* ei vegnius proponius la sera da radunonza ed el ha gudignau la lutga cun 41 vuschs el secund

scrutini. Las duas candidatas officialas *Heidi Vogel* e *Monika Graf-Diener* han nudau 36 respectiv 23 vuschs en quei secund scrutini decisiv. *Georg Cabalzar* era

gia vegnius reeligiis il mars sco suprastont ed haveva demissiunau il zercladur cun vigur immediata. Alla radunonza dil venderdis vargau ha la suprastanza com-

munala refusau las reproschas digl anteriur president communal Franco Giustiniani. Quellas corrispundien buc alla verdad.

Rahel Hohl ei danovamein presidenta communalaveva da Castrisch. Ella remplazza Franco Giustiniani che ha demissiunau suenter strusch tschien dis.

reclama

DRINK AND DRIVE

Saft vom Fass alkoholfrei ist ein erfrischender Durstlöscher mit nur 21 kcal/dl für unterwegs, in Restaurants, Bars oder zu Hause. Trink den neuen Cider und bewahre einen klaren Kopf.

MÖHL Mosterei Möhl AG
9320 Arbon | Tel. 071 447 40 74 | www.moehl.ch

FOTO G. VENZIN